

HANKALAT JA VAARALLISET TILANTEET – työturvallisuus- koulutus

JÄRVENPÄÄ

20.3. 2007

JOUNI SUSI

MOOD HOUSE OY

Kouluttaja:

Jouni Susi

- päihdetyön koordinaattori, psykiatrinen sairaanhoitaja, kouluttaja, työnohjaaja, kriisi- ja traumapsykoterapeutin koulutus
 - ◆ Helsingin sosiaalivirasto
 - ◆ Mood House Oy

VÄKIVALTAISESTI KÄYTTÄYTYVÄT RYHMÄT HOITOTYÖSSÄ

(Työsuojeluvaltuutettujen arvio / Tehy)

1. Päihteiden käyttäjät
2. Mielensterveysongelmaiset
3. Dementia
4. Ei halunnut hoitoa
5. Potilaan omaiset
6. Muut syyt

PÄIHDE- JA PSYYKEONGELMAISET "HANKALAT ASIAKKAAT"

- "hankalan asiakkaan myytti"
- onko diagnoosi asiakkaan otsassa
- asiakastakin voidaan "kouluttaa", mutta työntekijän kouluttaminen nopeampaa
- "hankalille asiakkaille" paras palvelu
- resurssointi asiakkaan moniongelmaisuus ja kohtaamisen työturvallisuus huomioiden

AGGRESSIO

HUOMIOITAVAA

- yksilö ei aina itse huomaa
- tunteita ei aina ilmaista
- tunteet voidaan ilmaista vain osittain
- väärin tulkinnan riskit

HYÖDYLLISTÄ

- asiakas "varoittaa"
- vaihtoehtojen arviointi
- voidaan ennakoida
- yleensä vielä hetki aikaa ennen väkivaltaan ryhtymistä
- huomiointi, arviointi, reagointi "toimimalla" (ja samaa uudestaan)

AGGRESSIO JA VÄKIVALTA

AGGRESSIO

- aina syy, psykolog. mielekästä k.o. henkilön mielestä
- ei välttämättä toimintaa, myös tunnetilat
- aggressio kaikissa
- -> itsehillintä
kontrolloi

VÄKIVALTA

- toisen yksilön vahingoittamista tai pakottamista johonkin vastoin tahtoaan
- ei välttämättä tunnetta
- n.k. ”kylmä väkivalta
- psykopaatit

VÄKIVALLAN KOHTAAMISEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

- TYÖNTEKIJÄN SUHTAUTUMINEN
VÄKIVALTAAN
- AMMATILLISET HOITO-
KÄYTÄNNÖT
- ASIAKKAAN SUHTAUTUMINEN
VÄKIVALTAAN

TYÖNTEKIJÄN SUHTAUTUMINEN VÄKIVALTAAN

- koulutus, työkokemus
- asenteet, empatiakyky
- työturvallisuuden tietotaito
- oma väkivalta historia
- uhri – näkijä – tekijä
- etu ja / tai / vai haitta?

AMMATILLISET HOITOKÄYTÄNNÖT

- työyhteisön ilmapiiri
(aika, arvot, asenteet)
- työyhteisön normit ja
käytännöt
- työyhteisön turvallisuus
ja / tai turvattomuus

ASIAKKAAN SUHTAUTUMINEN VÄKIVALTAAN

- asiakkaan väkivaltahistoria
- uhri – näkijä – tekijä
- asiakkaan traumahistoria
(terapia vs käsittelemätön)
- esim. julkitulon pelko,
häpeä ja kaksoiselämä
- tiedosta ja huomioi
dissosiaation mahdollisuus

VÄKIVALTATILANTEET

- **ENNAKOITAVAT TILANTEET**

- rajoittaminen

- epämiellyttävät asiat

- **YLLÄTTÄVÄT TILANTEET**

- kontaktissa syntyvät

- aiempi ärsyke

- huomioi tunteesi, ”kuudes aisti”

- havainnoi, säilytä maltti ja reagoi

VÄKIVALTAISET ASIAKKAAT 1

■ ENNAKOITAVA ASIAKAS

1) aiempi väkivaltahistoria

■ vs "neitseellinen väkivalta"

2) persoonallisuushäiriö

■ 6-9 % ihmisistä, miehillä enemmän

■ patologinen persoonallisuus

■ yli sata kertainen riski kun asiakkaalla molemmat e.m. "altistavat tekijät"

3) aiemmat järjestyshäiriöt

VÄKIVALTAISET ASIAKKAAT 2

- **YLLÄTTÄVÄ ASIAKAS**
- psykoottisuus (pre- / post-)
- päihtymystila
- harhaisuus
- rajoittaminen
- konfrontointi
- työntekijän provosoiva persoona tai käyttäytyminen

VÄKIVALLAN JA UHAN DOKUMENTOINTI

- ”kirjausvelvollisuus”
- kirjaaminen / informointi ei leimaa
- merkintä potilaskansiossa (V?)
- rikosilmoitus (oikeus / velvollisuus)
- vahingonkorvaus (tarvittaessa)
- uhan / väkivallan kohteen etu
- muiden työntekijöiden etu
- myös väkivaltaisen asiakkaan etu
- muiden asiakkaiden etu

KÄYTÖKSEN TOLERANSSI

TYÖNTEKIJÄN JA ASIAKKAAN KOSKEMATTOMUUDEN TURVAAMINEN

- ammatillisuus
- syyllisen ja uhrin roolit
- rajaaminen ja fokusointi vs tavoitteet
- distanssi
- sijaistraumatisoituminen

ASENTEELLA – ILMAN ASENTEITA

- HANKALUUDET KOHTAAMISESSA VOIVAT JOHTUA MYÖS TYÖNTEKIJÄN ”VAHVOISTA ASENTEISTA”
- TÄMÄN VUOKSI HANKALUUKSIIN JOUTUVAT MUITA USEAMMIN TYÖNTEKIJÄT JOILLA ON ”KAIKKEIN VAHVIN ASENNE”
- ASIAKAS OSAA AISTIA ”VAHVAN ASENTEEN” NONVERBAALISESTA VIESTINNÄSTÄ, TOSIN JOSKUS IKÄÄN KUIN VARMUUDEN VUOKSI, SE KERROTAAN HÄNELLE MYÖS ÄÄNEEN

MITEN KEHITÄN OMIA VUOROVAIKUTUSTAITOJANI

- työntekijän ammatillinen vastuu
- kiinnostunut ja aktiivinen
- neutraali vs passiivinen
- ”mustat aukot”
- vuorovaikutuksen positiot
- läpinäkyvyys
- asiakaslähtöiset työtavat ja –
menetelmät

MILLAISIIIN ROOLEIHIN VOIN JOUTUA TYÖNTEKIJÄNÄ

- vuorovaikutuksen positiot
- vanhempi – aikuinen – lapsi
- työntekijä vs kaveri
- terapeutin ja kontrolloijan roolit
- palkkiot hoidon tukena ja kannustimena
- sanktiot ja rajaaminen hoidossa
- asiakkaalla vastuu valinnoistaan
- työntekijällä vastuu työmenetelmistään

LÄHTEET, LAINAUKSET JA VAIKUTTEET

- Kirsti Lagerspetz
- Lasse Nurmi
- Jaana Kauppinen
- Totti Karpela
- Salli Saari
- Hannu Lauerma
- Gilliland & James

...JA LOPUKSI...

**”TAPAHTUMIEN
LÄHELLÄ
OLEMINEN EI
LUONNOSTAAN
MERKITSE
OPPIMISTA.”**

(Kelly)

**...JA VIELÄ
VIISASTENKIVI!**

**”JOTKUT HERÄÄVÄT
SIIHEN ETTÄ KUKKO
KIEKUU, TOISET
TAAS SIIHEN ETTÄ
ON LIIAN HILJAISTA”**

(Henning Mankell)